

PREDICATIE over Genesis 12:1.

Ps. 105:5. Wet des Heeren

Ps. 65:1 en 2.

Ps. 89:7. Genesis 11

Ps. 84:3.

Genesis 12 : 1

“De Heere nu had tot Abram gezegd: Ga gij uit uw land en uit uwe maagschap en uit uws vaders huis naar het land, dat Ik u wijzen zal.”

Al wat tevoren geschreven is dat is tot ons lering tevoren geschreven, opdat wij door lijdzaamheid en vertroosting der Schriften hoop hebben zouden.

Met deze tekst uit Romeinen 15 : 4 voor ogen, willen wij de geschiedenis van Abraham, of beter gezegd Gods geschiedenis met Abraham met elkander gaan overdenken.

Het is niet te ontkennen, dat bij Genesis 11 en 12 een nieuw begin wordt gemaakt en een beslissende wending komt in de voortgang van de heilsopenbaring. Deze heilsopenbaring had God vanaf het Paradijs bekend laten maken door Adam en Eva. Hoezeer Adam en Eva in alle gebrek en zwakheid zich van deze taak zullen gekweten hebben, toch blijkt het reeds in dagen van Enos, de zoon van Seth, zover gekomen te zijn met het algemeen verval, dat men samen kwam om gemeenschappelijk de Naam des Heeren aan te roepen. Daaruit blijkt, dat de linie van Kaïn reeds is afgevallen. Wanneer dan ook straks de Sethieten en de Kainieten zich met elkander gaan vermengen wordt er uit deze vermenging een mensengeslacht geboren, dat rijp is voor het oordeel. De zondvloed toch verdelgt alle levende ziel, die op de aarde is uitgezonderd Noach, die genade vond in de ogen des Heeren, uitgezonderd zijn drie zonen met hun vrouwen. Wanneer de zondvloed voorbij is, zien wij, dat Noach zijn zonen zegent en horen wij hem zeggen: Gezegend zij de HEERE de God van Sem. Sem wordt dus de drager van de belofte, niet Cham of Jafeth. Uit hem zal dus de Christus geboren worden. God zal in Sems linie in het bijzonder met Zijn Geest tegenwoordig zijn. Terwijl Cham reeds direct afvalt, verwijdert zich ook Jafeth van het licht van de Godsopenbaring. Wij zien in Sem's tenten het licht van de kennis en de vreze Gods helder branden. Later, wanneer ook later de afstammelingen van Sem weer in hetzelfde proces worden betrokken als de afstammelingen van Seth, zien wij dat de vermenging van allerlei godsdiensten ook in de heilige linie van Sem zijn ontbindende voortgang heeft.

Daaruit blijkt, dat ook na de zondvloed de mens op geen enkele wijze verbeterd is, maar dat het gedichtsel van 's mensen hart ook na de zondvloed, te allen dage alleen maar boos is.

Ware het niet, dat God met Zijn verkiezende genade telkens tussenbeide trad en ware het niet dat Hij een overblijfsel had behouden naar de verkiezing Zijner genade en ware het niet, dat God Zijn belofte, aan het vrouwenzaad gegeven, wilde vervullen en dat God de betere Noach zou doen geboren worden, van wie Lamech gesproken had; Deze zal ons troosten over ons werk, vanwege het aardrijk, dat de Heere vervloekt heeft en ware het niet, dat God gehoord had, wat Noach sprak; gezegend zij de HEERE de God van Sem, er zou ook in die tijd geen vlees behouden zijn gebleven.

Bij Abram aangekomen, die uit de heilige linie van Sem stamde, zien wij dat het heil Gods zich gaat verenigen.

Had de Heere net Zijn openbaring alle volkeren van die dagen min of meer omvatten, vanaf dit moment laat God de volken op hun eigen wegen gaan en laat Hij hen, zoals Calvijn zegt, als wilde dieren op de bergen dwalen, terwijl Hij tot de voortgang van Zijn openbaring Abram verkiest om stamvader te zijn van het volk Israël. Dit volk Israël neemt God in Zijn schaapskooi op, terwijl Hij de andere volkeren laat gaan.

Abram wordt er dus uitgehaald, opdat Israël uit hem geboren, de drager zal zijn van de Godsopenbaring. In dat volk zal God door Zijn Geest wonen om de Vleeswording des Woords voor te bereiden. Abram draagt dus de Christus naar het vlees in zijn lendenen. Patriarchen en profeten, koningen en priesters zijn allen typen en afschaduwingen en voorzover zij in de heilige linie leven ook dragers van de Christus, die eenmaal in de volheid des tijds zal worden geboren. Daaruit zien wij, dat deze verenging, wij zouden haast zeggen, deze stroomverenging en versnelling van de openbaring Gods door de persoon van Abram en Israël als volk doorgaat tot op de Pinksterdag. Dan worden alle omheiningen weggenomen, de uitgang van het Evangelie tot al de volkeren opnieuw ingezet met de opdracht; Predikt het Evangelie aan alle creaturen! Die creaturen zijn dus zowel de afstammelingen van Hem als ook die van Jafeth, dat zijn wij, en van Cham. Hoor, wat Genesis 12 ons verhaalt; De Heere nu had gezegd tot Abram; Ga gij uit uw land en uit uw maagschap en uit uws vaders huis naar het land, dat Ik u wijzen zal. Wie is deze Abram? Zijn naam betekent Verheven Vader of met een kleine klinkerverandering; Mijn Vader is verheven, t Is niet te verwachten, dat Terah, de vader van Abram, met deze verheven vader de God van Sem heeft bedoeld. Want uit Jozua 24: 2 blijkt duidelijk, dat Terah als ook de andere familie leden van Abram de afgoden hebben gediend. Bij deze naamgeving is waarschijnlijk bedoeld; Sin de Maangod uit Ur der Chaldeeën, die daar algemeen vereerd werd in een vurig bedreven maancultus.

Abram betekent dus verheven vader. Hij is een zoon van Terah en heeft twee broers, die ons met namen worden genoemd: Jahor en Haran. Haran sterft, terwijl zijn vader nog leeft, laat een zoon achter; Lot, ons wel bekend. Abram is geboren in Ur der Chaldeeën in Mesopotamië. Ur is een bekende stad aan de Euphraat, vlak bij de Perzische golf. Dat Ur der Chaldeeën had in die dagen een hoogstaand cultuurleven. We moeten het ons vooral niet voorstellen, dat Abram geleefd heeft in een stenen tijdperk! Integendeel! Zeer oude en hoogstaande culturen waren er reeds geweest en waren er toen nog. In dat Ur der Chaldeeën, als ook in geheel Mesopotamië werd de dienst van de maangod Sin bedreven met een elan en aandrift waarvan de hymnen en oden aan deze godheid ons op een ontroerende wijze getuigenis afleggen.

In deze omgeving is Abram opgegroeid. Hij heeft van de jeugd af aan niet anders gezien en waarschijnlijk ook niet anders gedaan.

Ur der Chaldeeën werd wel eens genoemd het Venetië van het Oosten.

Het werd n.l. doorsneden door vele kanalen. Bij dit alles moeten wij ons Abram niet voorstellen als een stadsmens. Wij hebben hem veeleer te denken buiten de muren van Ur als lid van een nomadiserende herdersstam, die telkens weer van de ene weide naar de andere weide trok en toch tegelijkertijd in dat cultuurleven was betrokken. Zij moesten voor hun koopwaar als ook voor de producten, die zij nodig hadden, voortdurend in de stad zijn, Deze Abram trouwt Sarai. Zij is een halfzuster van hem. Zij zijn wel van dezelfde vader, naar niet van dezelfde moeder. Zulk een huwelijk noemen wij tegenwoordig bloedschande. Maar wij moeten niet vergeten, dat deze verhoudingen voor het huwelijk in die tijd nog niet waren geregeld. De Heere heeft bij de aartsvaders veel overzien, wat Hij later in de wetgeving zeer uitdrukkelijk verbiedt.

Hier in dit Ur der Chaldeën en later in Haran, dat is een stad aan de bovenloop van de Euphraat, vindt bij deze nomadiserende herdersstam plots iets geweldige plaats. Wat dan wel? Wel, de Heere de God van hemel en aarde sprak. Dat is echt de Heilige Schrift. Immers de Heilige Schrift begint nooit met het spreken over de loffelijke daden van een mens, maar altijd over de daden van de sprekende God. Niet Abram staat aan het begin van deze geschiedenis, maar God. Daaruit zien wij heel duidelijk, dat het ook in Abrams leven niet gaat om hem, ook niet over het volk, dat uit hem voort zal komen, maar dat het in Abrams leven en in Israëls leven gaat om God. Mijn vader is verheven. Ja Abram, dat is waar, dieper en anders dan vader Terah het waarschijnlijk heeft bedoeld. De Heere nu had gesproken. We kunnen beter vertalen met: De Heere nu sprak tot Abram. Dat spreken Gods gemeente, is de uitdrukking van het welbehagen van de verkiezende God. Aan het begin van hemel en aarde staat God met Zijn scheppend Woord, waardoor Hij alles in het aanzijn roept, en aan het begin van deze beslissende wending in de heilsgeschiedenis staat God met zijn herscheppende Woord. Dat is niet alleen het Woord, waarmee Hij hemel en aarde in het aanzijn riep, maar ook het Woord waarmee Hij dode zondaren levend maakt. Hij komt tot Abraham niet als tot een vroom en godvrezend man, maar Hij komt tot Abram toen hij weggezonden was in het moeras van de afgodendienst. Zo komt Hij tot een geslacht, waarin weliswaar nog brokstukken van de zuivere Godskennis zijn over— en achtergebleven, maar waarin toch ook anderzijds de afgoden worden gediend zoals Jozua getuigt.

Er gaat van de schepping een algemene sprake uit. Immers de nacht aan de nacht en de dag aan de dag tonen wetenschap. Behalve deze sprake, die wij wel eens in de meest algemene zin de algemene roeping noemen, vindt hier een verbijzondering van de roeping plaats, wanneer God Zich wendt tot Abram.

Ook deze roeping vindt zijn fundament niet in de mens, maar in de verkiezende God. Wat is dat groot, gemeente! Immers, zo is het vandaag nog. Abrams geschiedenis is een spiegel voor de levensgeschiedenis van de gehele kerk. Waar toch vindt God Zijn Kerk, als Hij haar roept? Niet anders dan dood in de zonden en de misdaden. Hij vindt hen op de plaats waar zij niets anders dan de hel en de verdoemenis hebben verdiend. Is dit niet een groot wonder, dat God zich wendt tot een mens, die een afgodendienaar is?

Daarom is deze roeping Vrije genade, enkel ontferming. Het blijkt ook hier, dat niemand Gods genade voor komt, dat Hij zich ontfermt diens Hij wil. De roeping van een zondaar ook vandaag is een almachtig wonder Gods. Wat is dat een troost en een blijdschap voor elk, die God vreest, dat hij in Abram een broeder ontmoet. Beiden gezocht en beiden gevonden door het welbehagen Gods.

De Heere vindt ons vandaag niet in de maancultus van de maangod Sin, maar in de dienst aan de driehoofdige afgod, de duivel, de wereld en ons eigen boze vlees. Hij vindt ons in de verering van de grootsheid des levens, de hoogheid der ogen, de begeerlijkheden des vleeses.

Wat is die genade machtig, dat zij van een mens, die rondom een zondeslaaf is, een mens maakt, die de afgoden verwerpt, het zondig leven vaarwel zegt, om zich geheel en al in de dienst des Heeren te stellen. Toen God Abram riep, begon Abram pas te leven. Hij was waarschijnlijk bij de eerste roeping in Ur der Chaldeën ± 50 jaren. Deze roeping wordt later herhaald in Haran, dan is hij 75 jaar.

Een Christen kent twee geboorten. Daar is in de eerste plaats de geboorte uit onze ouders. Daarvan zegt de Heere Jezus: Wat uit het vlees geboren is, dat is vlees en wat uit de geest geboren is dat is Geest. Welnu, die tweede geboorte is een geboorte uit de Heilige Geest. Over die eerste vijftig jaren, waarnaar wij zo nieuwsgierig zijn, hangt de Heilige Geest een gordijn, dus is het voor ons niet nuttig en nodig te weten. Wellicht zijn het verloren jaren geweest voor Gods Koninkrijk. Hebt gij er ook al zoveel? Jaren, waarover de Heilige Geest geen woord zegt? Dan zou het vandaag de ure kunnen zijn, waarin ge hoort de stem van de Zoon van God, die U roept, zoals Hij roepende tot Abram is gekomen. Ga gij uit uw land en uit uw maagschap en uit uws vaders huis.

Stefanus vertelt in Handelingen 7: 2, dat God aan onze vader Abram verscheen en tot hem sprak. Daaruit blijkt, dat Abram niet alleen een roep heeft gehoord, maar ook een godsopenbaring heeft ontvangen. Dit sluit elkaar niet uit. God openbaarde Zich voortijds op velerlei wijzen en vele malen aan de vaders en Hij heeft in deze laatste dagen tot ons gesproken door de Zoon. Het wil zeggen, dat God Zich aan Abram in de roeping openbaarde en dat Hij er Zelf in meekwam. Zo is de roeping maar niet een wegstervende roep, neen, deze is krachtdadig. Want als God een mens roept, ligt het uiteindelijk niet aan het believen van die zondaar om te horen of niet, maar dan roept God de mens krachtdadig. Dan paart Hij aan de roep van het Evangelie, de kracht van Zijn Geest, waarmee Hij inwendig doordringt tot in de binnenste delen van de ziel. Want, als God dit in Zijn welbehagen — zo leren de Dordtse leerregelen — in de zondaar uitvoert, dan is het niet alleen, dat Hij hem aanradend toespreekt in het Evangelie, niet alleen, dat Hij hem verlicht in zijn verstand, zodat hij kan onderscheiden de dingen die van Gods Geest zijn, maar dringt Hij met de werking van Zijn Geest wederbarend door tot in het diepst van de ziel. De Heilige Geest hanteert het Evangelie als een zwaard dat ingaat in het hart. Hij maakt zacht, wat hard was, overbuigt door Zijn krachtige, liefelijke, zoete en onwederstandelijk werking zodanig, dat die zondaar, die niet wilde nu metterdaad wil.

Zie gemeente, wij leven niet meer in de tijd van de bijzondere godsopenbaringen. Abram was niet alleen een kind Gods, maar ook de drager van de Godsopenbaring. Dat zijn wij niet. Maar wat ons vandaag evenzeer nodig is, dat is de roeping door Woord en Geest, Daarbij maken wij het Woord niet los van de Geest, en de Geest niet los van het Woord. Ook nu dringt de Geest almachtig en wederbarend in een mensenleven binnen. Als zodanig is Abram een spiegel des geloofs tot onze beschaming, tot onze verootmoediging en tot onze vertroosting.

Nu mene niemand, dat Hij niet geroepen wordt. Want de roeping, waarover wij zoëven spraken in de zin van krachtdadige roeping, wordt altijd bewerkstelligd door de roep van het Woord Gods.

Ook nu gaat de roep Gods uit tot allen, die het Woord horen, de jongens, en de meisjes, de mannen en de vrouwen. Het Doopsformulier zegt ons reeds, dat God er ons toe roept de wereld te verlaten, onze oude natuur te doden en in een nieuw godzalig leven te wandelen. Die roep Gods is tot geloof en bekering. Hoezeer het waar is, dat God Zijn welbehagen in Zijn uitverkorenen onwederstandelijk uitvoert, het is evenzeer waar, dat een zondaar, die onder het Evangelie geroepen wordt en nochtans niet komt, voor de volle honderd procent verantwoordelijk is en blijft en hij tot op dit ogenblik de Heilige Geest heeft wederstaan. Hoe kan dat nu, zegt iemand, die een rekensommetje in zijn hoofd maakt. De Geest is onwederstandelijk en nu horen wij, dat de Geest ook kan worden wederstaan? Ja, gemeente, dat is waar. Stefanus zegt tot de Joden van zijn dagen:

Gij wederstaat altijd de Heilige Geest. Dat wil niet zeggen, dat de Heilige Geest afhankelijk is van een mens. Dat is een conclusie van het verstand, die strijdt met de werkelijkheid van het geloof. Het wil zeggen, wat de Heere in het Spreukenboek uitdrukkelijk zegt: Terwijl Ik geroepen heb en niemand heeft geantwoord, zo zal Ik ook lachen als uw verderf komt. O hoor dan nog de roep van de levende God Wanneer gij in Abram Uw beeld vindt, deze roeping op U afkwam en U inwendig greep, dan vindt ge daarin het bewijs van Uw verkiezing van God. Het eerste bewijs van Uw verkiezing is, dat wij geroepen zijn en het tweede bewijs van onze verkiezing is, de rechtvaardiging uit genade. Dat zegt ons de apostel Paulus in Romeinen 8, waar hij op een wondere wijze het heil Gods vertolkt en zegt: Die Hij, dat is God, tevoren gekend heeft, die heeft Hij tevoren verordineerd het beeld van Zijn Zoon gelijkvormig te worden en die Hij tevoren verordineerd heeft, nu ziet gij het heil afdalen, die heeft Hij geroepen. Het welbehagen Gods komt langs de koorden van de roeping tot de mens. Die Hij geroepen heeft, deze heeft Hij ook gerechtvaardigd, en die Hij gerechtvaardigd heeft, deze heeft Hij ook verheerlijkt. Ziet ge de gulden keten des heils uit de eeuwigheid afdalen en in de eeuwigheid weer terug gaan? En daar hangt een mens aan door roeping en rechtvaardiging.

Het eerste, dat wij dus van het heil Gods leren kennen, is niet onze verkiezing, maar onze roeping. Wilt gij daar wel aan denken? En het tweede, dat God een mens leert kennen door die roeping is zijn rechtvaardiging. En vanuit dit geroepen en gerechtvaardigd zijn ziet de begenadigde met Paulus twee kanten uit. In de eerste plaats ziet hij terug in het eeuwig voornemen Gods. Gezegend toch is de God de Vader van onze Heere Jezus Christus, die ons in Christus van voor de grondlegging der wereld heeft uitverkoren In de tweede plaats ziet hij door roeping en rechtvaardiging weer op die eeuwige God, die in Christus de ganse schepping, lichaam en ziel verheerlijkt heeft en verheerlijken zal.

Het komt er dus op aan, of wij die roep Gods hebben gehoord en gehoorzaamd. Want horen en gehoorzamen hangen ten nauwste samen. De Schrift prijst dat volk welgelukzalig, dat het geklank kent. Dan horen wij een stem. Daarbij is de stem van de prediker de uitwendig bedienende stem, waarin Christus Zijn stem legt. Dan geldt: Wie U hoort, die hoort Mij. Hebt gij die stem van Christus ooit gehoord? De stem van de wet is als een donderslag, die ons huis tot op de fundamenten doet beven, de stem van het Evangelie is als het ruisen van een harp, is als het binnendringen van harptonen in een verslagen zondaarshart. Voorwaar, voorwaar zeg Ik u - zegt Christus — de ure komt en is nu, waarin de doden zullen horen de stem van de Zoon van God, en die ze gehoord hebben, die zullen leven. Een iegelijk, die uit de waarheid is — zegt Christus — hoort Mijn stem. Wij hebben het gezongen gemeente: Welzalig, die Gij hebt verkoren, die Ge uit al het aards gedruis, doet naad'ren en Uw heilstem horen, ja wonen in Uw huis.

Dat is Abram's geestelijk zaad, dat zijn Abram's geestelijke nakomelingen, die de vrije verkiezende genade Gods prijzen. Zoals de psalmist zegt: Want Hij is onze God en wij het volk van Zijne heerschappij, de schapen, die Zijn hand wil weiden. Komt buigen we ons dan biddend neer. Komt laat ons knielen voor de Heer, die ons gemaakt heeft en verkoren. Hebben wij deze roepstem Gods gehoord in het diepst van ons hart? Daarvan gemeente, hangt ons heil voor de tijd en de eeuwigheid af. Zelfonderzoek juist op dit aller-gewichtigste punt is dringend noodzakelijk. Bij dit zelfonderzoek past ons grote voorzichtigheid en teerheid. Immers, aan de ene zijde dreigt het gevaar van lichtvaardigheid, dat men over zichzelf of over een ander vrede uitroept, terwijl daar geen vrede is en op lichtvaardige gronden meent, dat het met hen of haar wel in orde is. En anderzijds dreigt het gevaar van het ontkennen van de wortel der vreze Gods, die God werkt in Zijn grote genade. Daardoor hult een mens zijn ziel voortdurend in het duister en belet de groei en de wasdom des geloofs. Want het gaat hier om het zelfonderzoek in het geloof. Een plantje dat telkens opnieuw uit de aarde wordt gerukt, opdat men zou kunnen zien of er worteltjes aan zitten, loopt grote kans dood to gaan. Daarmee is niet gezegd, dat Gods werk door een mens te breken is, maar wel, dat het zeer tegen te staan is. Dit onderzoek bestaat niet uit een ontleding door het verstand, maar wordt uitgewerkt op de knieën, waarbij gij het licht van boven nodig hebt. Een ieder, die door God geroepen wordt, gaat het om waarheid en om klaarheid. Hij wil niet bedrogen worden, maar spreekt daarover in ootmoed met God in de binnenkamer. Immers, van de uitslag van dit zelfonderzoek hangt zo veel af.

Wanneer hier mensen zijn, die zielsvragen hebben, die moeten deze in de eerste plaats voor God neerleggen. Wanneer gij waarlijk de gehele week met zielenvragen voor God bezig zijdt geweest en de Heere daarin nodig hebt gehad, komt in de prediking zeer gewis het antwoord. Dit geeft een band aan de bediening des Woords. Zijn wij zo met de prediking bezig thuis en in de kerk? Wanneer lichtvaardigheid onze gids is, zal ons zogenaamd geloof als een zeepbel uit elkaar spatten, juist dan, wanneer wij het het meest nodig hebben. Maar wanneer geestelijke voorzichtigheid en waarheid onze gids zijn, wanneer de bede in ons hart leeft: Zend Gij Uw licht en Uw waarheid neder, dan zal al naar de uitslag van dit zelfonderzoek is onlust, vreze, veroordeling, heenwending tot God het gevolg zijn. Of ook overpeinzing van Gods grote genade aan ons bewezen, meditatie over de eeuwige verkiezende liefde Gods. Dan ziet ge een mens niet verstandelijk speculeren over de leerstukken des geloofs, maar dan ziet gij een mens meditatief langs deze keten omhoog stijgen om via zijn roeping tot zijn verkiezing te besluiten. Daarom zegt de apostel: Benaarstigt U dan broeders Uw roeping en verkiezing vast te maken. Dan ziet ge een mens door het geloof opstijgen niet tot een leerstuk, maar tot de roepende God. Van de roepende God tot de verkiezende en de verordinerende

God, die zegt; Ik heb u liefgehad met een eeuwige liefde, daarom heb ik u getrokken met koorden der goedertierenheid. Dat wekt verootmoediging, verwondering en aanbidding! Want juist daardoor blijkt het geloof te zijn van wereldoverwinnende kracht. Het is immers niet uit de mens, het is uit God. Dit is het toch, wat de wereld overwint, n.l. ons geloof. Het is de bron van de veerkracht, het is een bron van blijdschap en verheuging, het is een bron van werfkracht en van werkkraft. Immers dan krijgen wij als een verdwijnende nieteling ergens een plaats om in dat Koninkrijk Gods werkzaam te zijn, ieder in zijn of haar plaats. Hoor de roeping Gods. Ga gij uit uw land en uit uw maagschap en uit uws vaders huis. Wat is deze roeping persoonlijk gemeente! God spreekt trouwens altijd recht op de man af.

Hij bedoelt nooit uw buurman in de preek, maar altijd U: Ga uit uw land en uit uw maagschap en uit uws vaders huis. Hieraan zien wij, dat God met een zware eis komt en dat Hij Abram om te beginnen goed laat gevoelen, wat er aan vast zit om een van God geroepene te zijn. Daaruit blijkt, dat Abram niet alleen geroepen, maar dat hij ook uitgeroepen was. Uitgeroepen n.l. uit allerlei verbanden. Die verbanden kunnen we het best zien als concentrische cirkels. De grootste is zijn vaderland, die daar binnen ligt is zijn bloedverwantschap en zijn familie en de kleinste is zijn vaders huis.

Nu begint God het hem te laten gevoelen, dat hij zijn vaderland moet verlaten. Dat valt in deze tijd al niet mee. Hij, die emigreert, weet, dat hij het dan op zijn moeilijkst heeft, wanneer de kust van het vaderland steeds verder terugwijkt, Maar in Abram's tijd was het nog moeilijker. Immers, wie nu zijn vaderland verlaat, weet, dat in zijn toekomstig vaderland iemand op hem staat te wachten. Maar hij, die in Abram's tijd z'n vaderland verliet, was een vreemdeling, d.w.z. een vogelvrij verklaarde, een kind des doods. Denk maar aan Kaïn, toen hij wegluchtte voor het aangezicht Gods. Dan zegt hij; Een ieder, die mij ziet, zal mij doden. Denk maar aan de grote angst voor de ruimte bij de mensen van Babel, die zeggen: Kom laten wij ons niet verspreiden, maar bij elkander blijven. Anders zijn wij een prooi voor het wild gedierte en voor de volkstammen, die het op ons leven hebben voorzien. In die omstandigheden zegt God tot Abram: Ga gij uit uw land.

Dat betekent heel wat. Want in het vaderland ligt de verwevenheid met onze voorgelachten. Het is de plaats waar onze wieg heeft gestaan. Daar gevoelen wij ons een in taal, in gewoonten en gebruiken, in zeden en nog zoveel meer. Maar na deze eerste klap op de wortel van Abrams levensboom, volgt een tweede. Die is nog veel feller: Ga gij uit uw maagschap. Dat wil in dit verband zeggen: uit uw stamverband. Gij weet dat de moderne staat is gegroeid uit de daarachter liggende patriarchale verbanden. Deze patriarchale verbanden waren niet alleen cultusgemeenschap, dat is gemeenschap in de religie, maar zij vormen dus ook een gemeenschap in het sociale en het economische leven. Dat was een geheel. Dat kunt gij niet scheiden. Nu wordt Abram uit deze totale levensgemeenschap uitgeroepen. Hij moet al deze banden doorsnijden.

Dan volgt de derde klap, die de aller-felste is, en uit uws Vaders huis! Dit bevel staat gelijk aan een zwaard door Abram's ziel. Want het vaderlijk huis is de plaats van de traditie en van de natuurlijke liefde, die als een warmtebron tussen ouders en kinderen is. Vanuit het ouderlijk huis dragen wij een schat van herinneringen mee. Immers, het is de plaats, waar ons bewustzijnsinhoud en ons gemoedsleven is gevormd, Daar is ons karakter gestaald, daar worden wij onderwezen in de religie van vader en moeder. Uit deze drie verbanden wordt Abram uitgetild. Uit al dit zichtbare en tastbare wordt hij uitgezet. Wat krijgt hij daarvoor in de plaats? Een land, dat God hem wijzen zal. Waar lag dit land? Hij wist het niet Hoe was dit land? Hij wist dit niet! Hoe ver was de weg? Hij wist het niet! Hoe lag die weg? Hij wist het ook niet! Abram moest de geborgenheid de veiligheid, de gezelligheid, de gemeenschap opgeven voor een onbekende en onbestemde toekomst. Abram wordt door deze roeping tot in de grond van zijn bestaan getroffen. Zijn zelfbepaling wordt eenvoudig aan de kant gezet. God bepaalt de plaats; En ga naar het land, dat Ik u wijzen zal! Toch deed Abram in deze krachtdadige roeping de beste ruil van zijn leven. Wat hebt gij er eigenlijk op tegen, dat God uw eigen ik van de troon werpt en Zijn Ik daarvoor in de plaats stelt? wat hebt gij er op tegen om het roer van uw leven uit eigen hand te geven en het deze verheven Vader in handen te geven? Wat hebt gij er op tegen, dat uw zelfregering beëindigd wordt en de Godsregering inzet? Ja, wat heeft een mens er eigenlijk op tegen, gemeente?

Toch is ieder er zo vijandig tegen, dat hij er tegenin worstelt, zolang als hij kan. Of dacht ge soms, dat gij beter waart? Abram geraakt baas af en God wordt zijn Heere en Meester. Is dat bij u ook al gebeurd, dat God u te sterk werd, dat gij uit uw eigen zelfbepaling werd uitgezet en in Gods hoge majestueuze Ik werd ingezet?

Abram's leven maakt een revolutie door tot in de fundamenten. Zijn eigen ik werd van de troon geworpen, maar tegelijk werd zijn leven verankerd in deze roepende en verkiezende God. Is dat niet de beste ruil? In de raad Gods werd Abrams leven vastgemaakt. Deze raad Gods omspant voortaan zijn ganse leven. Is dat niet een totale ommekeer? Wat krijgt Abram terug? Hij krijgt God terug. Tot die tijd wist hij toch eigenlijk niet, wie God was. Dat is met de zondaar van vandaag nog precies zo. Wij hebben wat van horen zeggen, maar wie God is, weten wij niet.

Nu wordt Abram geroepen. God wil Abram alleen hebben. Daarom moet hij ook uit zijns vaders huis. Terah sterft straks in Haran. Lot gaat nog wat mee, maar verder is Abram alleen. En hij gaat. Van nu aan wordt Abram geleid. Hij staat onder hogere leiding en onder de goddelijke belofte; Mijn oog zal op u zijn, Ik zal raadgeven. God wil zich met Abram gaan verlossen. Ik zal u Mij - zo zegt Hij in Hosea - ondertrouwen in eeuwigheid, ja, Ik zal u Mij ondertrouwen in gerechtigheid en gericht, en in goedertierenheid en barmhartigheid en Ik zal u Mij ondertrouwen in geloof, en gij zult de Heere kennen. Tot Abram komt de roep, zoals God ook nu deze roep nog laat uitgaan; Hoor, o dochter en zie, en neig uw oor en vergeet uw volk en uws vaders huis. Zie, zo doet de Heere nog gemeente, ook al worden gij en ik waarschijnlijk niet geroepen om ons gezin, onze bloedverwantschap en ons vaderland te verlaten. Want de Heere zegt met de grootste klem tot een ieder van ons, ook tot onze jongens en meisjes: Zo wie vader of moeder, zoon of dochter, broer of zuster liever heeft dan Mij, die is Mijns niet waardig. En zo wie niet haat, dat is achterstelt bij Mij zo wie niet haat vader, moeder, zoon of dochter, broer of zuster, vrouw of man, het allerliefste wat er op deze aarde is, ja, zo wie niet haat zijn eigen leven, die kan Mijn discipel niet zijn,

Dacht gij soms, dat minder zwaar was? Dacht ge soms, dat vandaag deze bijlagen aan de wortel van onze levensboom worden bespaard? Immers het gaat ook nu over het grote conflict tussen God en de mens. Het gaat ook nu om de onvoorwaardelijke roep te volgen op een weg, die niet wij uitmaken, maar die Hij uitmaakt.

En nu is dit het wonder: Het verstand redeneert, maar het geloof doet; het verstand rekt, maar het geloof gaat moedig voorwaarts, de uitkomst overlatend aan de Heere. Het geloof vraagt slechts naar Gods wil. Het gaat op Gods bevel. Dit gaan gaat in tegen vlees en bloed, want vlees en bloed betwisten God altijd de weg. Maar Gode zij dank, als het geloof krachtig en vaardig wordt, worden wij overgebogen om te gaan. Het geloof laat de doden hun doden begraven om het Koninkrijk Gods te dienen. Zo is Abram gegaan. Hij is gegaan naar een onbekend land, dat hem straks bekend werd, maar werd er geen eigenaar van! Hij kreeg geen voetstap gronds, maar bleef ook daar een vreemdeling. Hij woonde in tenten en trok altijd maar verder, omdat hij door deze roep Gods, in een machtig toekomstvisioen, gezien had de stad, die fundamenten heeft, waarvan God de Bouwheer en Kunstenaar was. Wie deze roep heeft gehoord gaat ook uit, naar een land, dat God hem wijst.

In deze belofte van een nieuw vaderland klinkt door de belofte van het Vaderhuis, Abram voelde zich in 't aardse Kanaän niet thuis. Zo heeft deze belofte ongekende diepten van een nieuwe hemel en een nieuwe aarde, waarnaar de gehele kerk ook vandaag uitzielt. Amen.